

Datum: 09.08.2018

Medij: Dnevnik

Rubrika Vojvodina

Autori: M. Miljenović

Teme: manifestacije važne za Mađare u Vojvodini

Naslov: Lemeška voda kao u Harkanju, blato kao u Igalu

Napomena:

Površina: 545

Tiraž: 10000

Strana: 1,13

ПРОГРАМ ИПА С ПАРТНЕРИМА ИЗ МАЂАРСКЕ
ОБНАВЉА БАЊУ КОД СОМБОРА

**Лемешка вода
као у Харкању,
блато као у Игалу**

стр. 13

Datum: 09.08.2018

Medij: Dnevnik

Rubrika: Vojvodina

Autori: M. Miljenović

Teme: manifestacije važne za Mađare u Vojvodini

Napomena:

Površina: 545

Tiraž: 10000

Naslov: Lemeška voda kao u Harkanju, blato kao u Igalu

Strana: 1,13

ПРОГРАМ ИПА С ПАРТНЕРИМА ИЗ МАЂАРСКЕ ОБНАВЉА БАЊУ КОД СОМБОРА

Лемешка вода као у Харкању, блато као у Игалу

СВЕТОЗАР МИЛЕТИЋ: Као само једна од пропуштених шанси да се искористе природни и геостратешки потенцијлу у протеклим деценијама, често се у Сомбору спомињао и случај бање у Светозар Милетићу. Место је свега неколико километара северозападно од града, а његови житељи и становници Сомбора често га зову Лемеш, по старијем називу Немеш Милитич.

Својевремено врло посећена бања сада већ деценијама је закоровљена и пушта, али су се предузетни Лемешани удружили са пријатељима из мађарског села Бачбокод и осмислили пројекат „Развој туризма заснован на локалним културним и природним ресурсима“ који је добио зелено светло програма прекограничне сарадње ИПА Мађарска – Србија, финансираног средствима Европске уније. Извесно је да ће до краја године бити израђена студија изводљивости о ревитализацији бање у Светозар Милетићу као први корак у обнављању њеног старог сјаја.

Комплекс је закатанчен 1972. године

Незапамћено невреме

За 16. август 1961. године убележено је да је тачно у пола четири поподне ударило до тада невиђено олујно невреме. За само 12 минута невреме је разорило не само бању већ и добар део села. Олуја је све бањске помоћне зграде срушила, главна зграда је оштећена до неупотребљивости, тераса нетрагом нестала. Наредних година ништа није урађено не би ли се бања обновила.

Укупна вредност пројекта је 193.000 евра од чега Месна заједница Светозар Милетић користи 100.000 док је остатак предвиђен за Бачбокод, с тим што је обавезујуће учешће апликаната од 15 одсто за Лемеш обезбедила сомборска локална самоуправа. Тако је из градске касе обезбеђено 40.000 евра неопходних за предфинансирање, који ће бити враћени након окончања пројекта. Како кажу у МЗ Светозар Милетић након израде студије изводљивости, израдиће се и пројектно-техничка документација, па би се у сарадњи са покрајинским секретаријатима и републичким министарствима ускоро могао вратити негдањи изглед Лемешке бање.

А све је почело кад су житељи насеља ситних племића, по открићу подземне жиле којом ку-

ца водоток квалитетом и лековитишћу истоветан оном у чувеној мађарској бањи Харкањ, решили да искористе ову благодат. Коришћење термалних извора у организованом облику је започело још у другој половини 19. века, па се као Лемешка бања помиње први пут 1888. године, крај које Матиас Литваи 1920. отвара бирџуз. Предузимљиви Лемешани формирају тада акционарско друштво намерно да изгради импресивније право бањско лечилиште, па се у њихово име жупник Болто Агатић 1925. године обраћа општини не би ли и она узела коју акцију и тиме допринела изградњи. Одговорено му је да би „општество“ ипак хтело да пре такве одлуке прочешља постојеће рачуне, и увери се у оправданост целог подухвата, односно у стварну лековитост термалних извора смештених на потесу према Станишићу.

Вода, али и блато њоме вековима натапано, послато је на анализу у Краљевску хемијску лабораторију у Београд, из које је убрзо и стигла потврда да се лековитост извора топле воде може поредити са оном у Харкању, а блато са благодотворним парњаком у Игалу.

Са оваквим ветром у леђа Лемешани су прионули на посао, па ангажујући сомборског зидарског предузимача Мију Штрангарића већ 1928. године по угледу на палићку Велику терасу подижу централну зграду чији садашњи авентињски костур само подсећа на славне дане.

Граде се свлачионице, зида се циглом и отворени базен из којег данас класа трска и шаш, а цео комплекс од 20 хектара се претвара у праву ботаничку башту, арборетум.

Бања располаже у то време са чак 14 бетонских када, делом за терапије лековитим блатом, рестораном и великом терасом, па има велики број посетилаца у наредним годинама. За разлику од бање у Чонопљи, ратна и поратна времена нису претерано нашкодила Лемешкој бањи, па цео комплекс и национализацију доживљава без неких већих поремећаја у раду. Хронике бележе и цене са почетка 50-их година прошлог века, када за купање у отвореном базену одрасли морају да издвоје 10, а деца упола мање динара. Болесници, а њих је дневно и преко 70, за благодат лечења реуматизма, ишијаса и других костобољних и кожних болести морају да издвоје 24 динара, не би ли се балнеотерапији препустили у бањским кадама.

Како је време пролазило, јењавало је интересовање посетилаца са стране, а копнила је и воља самих Лемешана да користе само спољни базен или да се делимично обновљени ресторан узима и повремено закуп. Цео комплекс је коначно закатанчен 1972. године, а да иронија буде већа, скоро десет година након тога завршена је изградња великог отвореног базена који никада није добио дозволу за рад.

М. Милјеновић

Пројекат „Јавни интерес у Сомбору“ реализовала је „Панонија медиа“ у сарадњи са „Дневником“. Ставови изнети у овом тексту нужно не изражавају ставове локалне самоуправе, која суфинансира пројекат.

